

EL COL.LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (19)

FITXES o GETONS (3) ELS BONS MUNICIPALS DE CARITAT

Els bons de caritat o necessitat eren vals que es donaven gratuïtament a pobres i malalts perquè els servís de pagament de productes bàsics a les tendes de queviures. El botiguer acceptava el cobrament amb el bo i es rescabala del seu import canviant-los per diners amb càrrec als fons de beneficència.

La beneficència local va fer també, al seu dia, uns bons en forma de moneda de llautó (pa de St. Antoni) que tractarem en una altra ocasió. Avui ens referirem només als bons oficials o municipals. Se'n coneixen de dues classes distintes: uns, sense data i uns altres datats el 1932.

1) BONS SENSE DATA

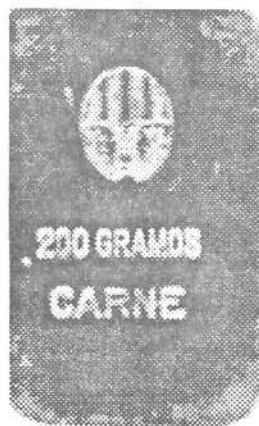
Els fons de la Sala Numismàtica de la Casa Museu Alegre de Sagrera contenen un lot d'aquests bons. Són xapes de llautó, amiden 58x35mm. tenen els cantells arrodonits.

Duen gravat, en la part superior, l'escut de la ciutat de Terrassa. Aquests bons hem de considerar-los de gran raresa ja que a part els del Museu només ens consta que en tinguin el fons numismàtic de la Caixa de Pensions que els va adquirir amb un lot de fitxes en la subhasta de la col·lecció Soler Cabot el 1987 a Suïssa, i un particular terrassenc que en posseix un sol.

Hem recopilat un total de vuit classes diferents d'aquests bons. Son les següents:

- 1) 200 grams Carne
- 2) 200 grams Tocino
- 3) 400 grams Arroz
- 4) 400 grams Judías
- 5) 1 Kilo Pan
- 6) 2 Kilos Pan
- 7) 1 cuartillo Leche
- 8) 50 centimos Gallina

Malgrat que no hem trobat confirmació ni gràfica ni oral de l'època i entitat que adminilstrava aquests bons, tot fa suposar

que són els bons que usava la "Junta d'Auxilis", organisme municipal de beneficència dedicat a socórrer els casos greus de pobresa i malaltia. La "Junta d'Auxilis" es va crear l'any 1885 per a mitigar els efectes de l'epidèmia del còlera.

En un fulletó editat per la Junta el 1886, per a justificar els comptes de l'any, podem comprovar la coincidència dels bons que esmenta (pa, carn, gallina, arròs i mongetes) amb 5 de les 7 xapes referenciades.

En anys posteriors i fins la darrera guerra civil, la beneficència municipal seguí usant els bons, especialment per la Festa Major. El seu lliurament públic als pobres era un acte tradicional d'inici de les festes.

Per exemple: del programa de la Festa Major del 1910, transcrivim "... Como de costumbre en años anteriores el Excmo. Ayuntamiento repartirá a los pobres bonos de pan carne y arroz".

2) BONS AMB DATA 1932

Com dèiem el lliurament públic de bons era un acte tradicional de la Festa Major que els Ajuntaments de la República van continuar. Així en els programes de la Festa dels anys 1933 al 1936 parlen del "repartiment de bons als menesterosos" Curiosament en el programa de 1932, any marcat en aquests nous bons i per tant el primer any que devien utilitzar-se, no s'esmenta aquest acte

Aquest bons amiden 54x29 mm. per tant són més petits que els anteriors sense data i duen els cantells escapçats. Els textos en català són pintats i cadascun amb un color diferent. Tenen la presència més acurada que els anteriors, no així els textos que malgrat la seva brevetat estan plens de faltes d'ortografia "Cèntims" sense accent, "arròs" amb ce trencada final, "mongetes" amb jota i "bo" amb ena i o finals. Duen l'escut de la ciutat en la part posterior entre dos ornaments. A la inferior "Ajuntamen de Terrassa" "BONO", la classe de queviures i la quantitat en valor. Finalment l'any (1932).

Malgrat que se'n devien fer per més classes de queviures, només tenim constància de dues classes diferents en els tres únics exemplars que hem vist. Raresa (RRR) Són:

- 1) BONO ARROÇ 25 Centims (sic) amb pintura negra
- 2) BONO MONJETES 25 Centims (sic) amb pintura roja

Rafael Comas

Bibliografia: Inèdits.

